KRONIKA FARMACEUTYCZNA

ORGAN ZWIĄZKU ZAWODOWEGO FARMACEUTÓW-PRACOWNIKÓW W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Redaktor — Cz. Nałęcz.

ROK XXIX. Nr. 11 16 czerwca 1930 r.

TREŚĆ: Zarządzenie Ministra Wyznań Relig. i O. P. — O przymus należenia do organizacyj Zawodowych. — Ruch Związkowy. — Z Oddziału Warszawskiego. — Z Oddziału Poznańskiego. — Z Oddziału Sosnowieckiego. — Z Oddziału w Bydgoszczy. — Wiadomości bieżące — Z wydawnictw. — Ze świata.

Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 28 kwietnia 1930 r. w sprawie organizacji studjów farmaceutycznych w uniwersytetach państwowych.

Na podstawie art. 114 ustawy z dnia 13 lipca 1920 roku o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 494), po wysłuchaniu opinji właściwych wydziałów uniwersytetów państwowych, zarządzam w sprawie organizacji studjów farmaceutycznych w uniwersytetach państwowych, co następuje:

I. Warunki przyjęcia na studja.

§ 1. Studja farmaceutyczne odbywa się na Wydziale Farmaceutycznym, a na uniwersytetach, w których nie istnieje taki Wydział, na Oddziale Farmaceutycznym przy odpowiednim Wydziale.

§ 2. Warunkiem przyjęcia na rok pierwszy studjów farmaceutycznych jest posiadanie kwalifikacyj oznaczonych w artykule 85 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o szkołach akademickich.

W razie konieczności ograniczenia liczby przyjmowanych studentów na podstawie § 86 pomienionej ustawy Rada Wydziałowa może zarządzić egzamin wstępny.

§ 3. Na zapisanie się w ciągu roku akademickiego może zezwolić Rada Wydziału (komisja Oddziału) tylko w przypadkach szczególnie godnych uwzględnienia.

II. Czas trwania studjów.

§ 4. Studja farmaceutyczne trwają dla uzyskania magisterjum trzy lata i dwa trymestry.

§ 5. Każdy rok studjów dzieli się na trzy trymestry, trwające razem trzydzieści tygodni. Terminy rozpoczęcia i zakończenia wykładów w poszczególnych trymestrach stosują się do ogólnie obowiązujących zasad. Ze względu na terminy egzaminów przejściowych, bądź magisterskich, zakończenie wykładów ostatniego trymestru każdego roku może być odpowiednio przyśpieszone.

III. Plan studjów.

§ 6. Plan ogólny wykładów i ćwiczeń obowiązkowych oraz wymiar ich godzin jest następujący:

I Rok studjów

I trymestr	Liczba godzin w tygodniu: wykładów	ćwiczeń
1. Fizyka	4	—
2. Botanika ogólna	5	6
3. Zoologja i parazytologja	2	2
4. Chemja nieorganiczna	5	8
5. Mineralogja	2	2
Razem 36 godzin, w tem	18 g. wykł. i 18 g. ćwicz.	

II trymestr	wykładów	ćwiczeń
1. Fizyka	4	—
2. Botanika ogólna	5	6
3. Zoologja i parazytologja	2	2
4. Chemja nieorganiczna	5	12
5. Mineralogja	2	2
Razem 40 godzin, w tem	18 g. wykł. i 22 g. ćwicz.	

III trymestr	wykładów	ćwiczeń	wycieczek
1. Fizyka	—	3	—
2. Botanika, systematyka	5	6	3
3. Zoologja (anatomja) i fizjologja	2	2	
4. Chemja analityczna	—	12	—
5. Chemja organiczna	5	—	—
6. Mineralogja	2	—	—
Razem 40 g., w tem	14 g. wykł., 23 g. ćwicz. i 3 wyc.		

II Rok studjów

IV trymestr	Liczba godzin w tygodniu: wykładów	ćwiczeń
1. Chemja analityczna	—	12
2. Chemja organiczna	5	—
3. Farmakognozja	3	6
4. Higjena	2	—
5. Chemja fizjologiczna	2	—
Razem 30 godzin, w tem	12 g. wykł. i 18 g. ćwicz.	

V trymestr	wykładów	ćwiczeń
1. Chemja analityczna	—	12
2. Farmakognozja	3	6
3. Higjena	2	—
4. Chemja fizjologiczna	2	4
5. Mikrobiologja	2	3
6. Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach	2	—
Razem 36 godzin, w tem	11 wykł. i 25 ćwiczeń	

VI trymestr	wykładów	ćwiczeń
1. Chemja organiczna	—	15
2. Farmakognozja	3	6
3. Higjena	—	3
4. Chemja fizjologiczna	—	4
5. Mikrobiologja	2	3
6. Chemja fizyczna	3	—
Razem 39 godzin, w tem	8 wykł. i 31 ćwiczeń	

III Rok studjów

VII trymestr	Liczba godzin w tygodniu wykładów	ćwiczeń
1. Farmakognozja	2	4
2. Chemja farmaceutyczna ...	9	9
3. Farmacja stosowana	4	12
4. Chemja fizyczna	3	3
Razem 41 godzin, w tem ...	13 wykł.	i 28 ćwiczeń

VIII trymestr	wykładów	ćwiczeń
1. Farmakognozja	2	4
2. Chemja farmaceutyczne	4	12
3. Farmacja stosowana	4	12
Razem 38 godzin, w tem ..	10 wykł.	i 28 ćwiczeń

IX trymestr	wykładów	ćwiczeń
1. Farmakognozja	2	4
2. Chemja farmaceutyczna	4	12
3. Farmacja stosowana	4	12
4. Uprawa roślin leczniczych ...	1	3
5. Ustawodawstwo	1	—
Razem 43 godzin, w tem ..	12 wykł.	i 31 ćwiczeń

IV Rok studjów

X trymestr	Liczba godzin w tygodniu wykładów	ćwiczeń
1. Technologja chemiczna środków leczniczych	4	12
2. Nauka o środkach spożywczych	2	8
3. Chemja toksykologiczna i sądowa	2	8
4. Farmakodynamika	2	2
5. Historja farmacji	2	—
Razem 42 godzin, w tem ..	12 wykł.	i 30 ćwiczeń

XI trymestr	wykładów	ćwiczeń
1. Technologja chemiczna środków leczniczych	4	12
2. Nauka o środkach spożywczych	2	8
3. Chemja toksykologiczna i sądowa	2	8
4. Farmakodynamika	2	2
Razem 40 godzin, w tem ..	10 wykł.	i 30 ćwiczeń

§ 7. Podany wyżej plan ustala najmniejszy wymiar godzin wykładów i ćwiczeń, które obowiązują studentów w ciągu studjum. Wydział Farmaceutyczny (Komisja Oddziału) ma prawo w miarę potrzeby liczbę godzin wykładów lub ćwiczeń pewnego przedmiotu podwyższyć, może również przesuwać wykłady i ćwiczenia niektórych przedmiotów z jednego trymestru na drugi, jednak tylko w obrębie każdego roku studjów.

§ 8. Na wniosek Rady Wydziałowej (Komisji Oddziału), w wyjątkowych wypadkach Ministerstwo może zezwolić na zmniejszenie liczby godzin wykładów lub ćwiczeń pewnego przedmiotu oraz na przesunięcie wykładów i ćwiczeń z jednego roku na drugi.

§ 9. Wszystkie wykłady i zajęcia praktyczne, wymienione w § 6, są obowiązkowe.

§ 10. Prócz wykładów i ćwiczeń obowiązkowych odbywają się wykłady i ćwiczenia nieobowiązkowe. Rada Wydziału (Komisja Oddziału) oznacza, które z nich mają być studentom zalecone. Na wykłady przedmiotów nieobowiązkowych każdemu studentowi wolno uczęszczać podług własnego wyboru oraz zdawać egzaminy z tych przedmiotów.

IV. Zaliczanie studjów.

§ 11. Studja, prace i egzaminy, odbyte na innych wydziałach uniwersytetów lub w innych szkołach akademickich w Polsce i w szkołach wyższych zagranicznych, mogą być przez Radę Wydziału Farmaceutycznego (Komisję Oddziału) zaliczone, jeżeli czynią zadość wymaganiom programu studjów farmaceutycznych. Studenci tacy mogą zatem zyskać zwolnienie od obowiązkowych wykładów i ćwiczeń, na które w innym celu lub gdzieindziej uczęszczali, przez co czas studjów może im być skrócony.

§ 12. Studja uważa się za prawidłowo odbyte, jeżeli student wysłuchał wszystkich wykładów i odbył wszystkie ćwiczenia, obowiązujące w danym roku, a nadto jeżeli złoży pomyślnie:

a) po pierwszym roku studjów egzamin roczny pierwszy,

b) po drugim roku studjów egzamin roczny drugi,

c) po trzecim roku studjów pierwszy egzamin magisterski,

d) po czwartym roku studjów drugi egzamin magisterski.

§ 13. Każdy rok studjów można powtórzyć tylko raz jeden, na drugie powtórzenie roku może zezwolić Ministerstwo W. R. i O. P., na wniosek Rady Wydziału (Komisji Oddziału).

V. Komisje Egzaminacyjne.

§ 14. Dla każdego egzaminu istnieje osobna komisja egzaminacyjna. Przewodniczącym wszystkich komisyj jest Dziekan Wydziału, bądź Dyrektor Oddziału, jego zastępcą jest prodziekan, bądź zastępca Dyrektora Oddziału.

§ 15. Egzaminatorami są z urzędu profesorowie honorowi, zwyczajni i nadzwyczajni oraz zastępcy profesorów, wykładający dany przedmiot. Nadto mogą być zatwierdzeni przez Ministerstwo W. R. i O. P. w charakterze egzaminatorów na wniosek Rady Wydziału (Komisji Oddziału) inni członkowie Rady a także profesorowie innego Wydziału oraz docenci i adjunkci.

§ 16. Obowiązkiem przewodniczącego Komisji Egzaminacyjnej jest:

1) wyznaczenie terminów egzaminów w czasie sesyj egzaminacyjnych,

2) ogólny nadzór nad organizacją egzaminu,

3) załatwienie czynności administracyjnych, prowadzenie protokółów Komisji.

§ 17. Stopnie oceny przy egzaminach są: bardzo dobrze, dobrze, dostatecznie i niedostatecznie.

VI. Egzaminy roczne po 1-ym i 2-im roku studjów.

§ 18. Egzamin po pierwszym roku studjów obejmuje: fizykę, botanikę, chemję nieorganiczną, zoologję i mineralogję. Rada Wydziałowa (Komisja Oddziału) może przenieść mineralogję do egzaminu po drugim roku.

§ 19. Egzamin po drugim roku studjów obejmuje: chemję organiczną, higjenę i mikrobiologję oraz mineralogję, o ile nie była ona przedmiotem pierwszego egzaminu. Nadto studenci, przystępujący do tego egzaminu, muszą się wykazać odbytem z pomyślnym wynikiem kollokwium z nauki o „pierwszej pomocy w nagłych wypadkach".

§ 2. Wszystkie przedmioty jednego egzaminu kandydat musi złożyć przed tą samą Komisją.

§ 21. Egzaminy roczne po 1 i 2 roku studjów odbywają się z końcem trzeciego trymestru danego roku. Jeżeli kandydat otrzymał stopień niedostateczny z jednego lub dwóch przedmiotów, może składać egzamin poprawczy z tych przedmiotów w terminie jesiennym, jednak przed dniem 15 października.

§ 22. Jeżeli przy egzaminie w terminie przedwakacyjnym kandydat otrzyma stopień niedostateczny z trzech przedmiotów, musi powtarzać dany rok studjów.

§23. Jeżeli student przy egzaminie rocznym po pierwszym roku studjów otrzyma stopień niedostateczny z czterech lub więcej przedmiotów nie może powtarzać pierwszego roku studjów.

§24. Warunkiem przyjęcia na drugi, względnie trzeci rok studjów, jest pomyślny wynik egzaminów rocznych.

§ 25. Jeżeli przy egzaminie poprawczym po pierwszym lub drugim roku student otrzyma stopień niedostateczny tylko z jednego przedmiotu, może powtórzyć ten egzamin jeszcze raz, jednak najdalej do końca października tego samego roku kalendarzowego. Niepomyślny wynik tego egzaminu zmusza kandydata do powtórzenia pierwszego, względnie drugiego roku studjów.

§ 26. Kandydat, który powtarza pewien rok studjów, może przy ponownym egzaminie być zwolniony przez Komisję od odpowiedzi z tych przedmiotów, z których otrzymał stopień co najmniej dobry.

§ 27. Kandydatom, którzy wskutek udowodnionych, niepokonalnych przeszkód (np. choroba i t. p.) nie mogli przystąpić do egzaminów końcowych po pierwszym lub drugim roku studjów, Rada Wydziału, względnie Komisja Oddziału, może odroczyć egzamin do okresu jesiennych egzaminów poprawczych. Egzaminy poprawcze odbywają się w tym wypadku na zasadach, ustalonych w poprzednich paragrafach, najpóźniej z końcem października tego samego roku kalendarzowego.

§ 28. Niezgłoszenie się do egzaminu w terminie, wyznaczonym przez przewodniczącego Komisji lub niestawienie się przed Komisję Egzaminacyjną w terminie poprawczym bez należytego usprawiedliwienia jest równoznaczne z niedostatecznym wynikiem egzaminu.

§ 29. W wypadkach, kiedy wykłady i ćwiczenia danego przedmiotu kończą się w pierwszym lub drugim trymestrze, termin egzaminu z tego przedmiotu, za zgodą Rady Wydziału (Komisji Oddziału), może być oznaczony na początek najbliższego trymestru. Egzamin poprawczy z przedmiotu, złożonego w takim terminie, odbywa się w najbliższym okresie egzaminacyjnym.

§ 30. Rada Wydziału (Komisja Oddziału) może wprowadzić kollokwia, jako warunek uzyskania stypendjów i ulg w opłatach.

§ 31. Opłaty egzaminacyjne ustanawia oddzielne zarządzenie.

§ 32. Szczegółowe przepisy egzaminacyjne uchwala Rada Wydziału (Komisja Oddziału), a zatwierdza Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek Senatu Akademickiego.

VII. Magisterjum.

§ 33. Niższym stopniem naukowym, przewidzianym w art. 95 ustawy o szkołach akademickich, jest na studjach farmaceutycznych stopień magistra farmacji, który stanowi dowód ukończenia akademickich studjów farmaceutycznych.

§ 34. Uzyskanie stopnia magistra farmacji uwarunkowane jest: a) zaliczeniem odbytych w charakterze studenta przynajmniej jedenastu trymestrów studjów na jednym z wymienionych w § 1 wydziałów, z zastosowaniem się do programu wymagań, określonych niniejszem zarządzeniem, b) zdaniem z wynikiem pomyślnym przepisanych egzaminów rocznych i dwóch egzaminów magisterskich.

§ 35. Egzaminy na stopień magistra farmacji zdaje student w dowolnym porządku. Przed przystąpieniem jednak do pierwszego egzaminu magisterskiego musi wysłuchać wszystkich obowiązkowych wykładów, odbyć wszystkie przepisane ćwiczenia III roku studjów, oraz wykazać się dowodem odbycia z pomyślnym wynikiem kollokwium z chemji fizycznej. Przed przystąpieniem do drugiego egzaminu magisterskiego kandydat musi wysłuchać wszystkich obowiązujących wykładów i odbyć wszystkie przepisane ćwiczenia IV roku studjów.

§ 36. Pierwszy egzamin magisterski obejmuje następujące przedmioty: farmakognozję, chemję farmaceutyczną, farmację stosowaną, uprawę roślin leczniczych, oraz ustawodawstwo. Wszystkie egzaminy oprócz ustawodawstwa i uprawy roślin leczniczych są praktyczne i teoretyczne.

§ 37. Drugi egzamin magisterski obejmuje następujące przedmioty: technologję środków leczniczych, chemję toksykologiczną, naukę o środkach spożywczych i farmakodynamikę.

§ 38. Egzaminy magisterskie można składać w terminie wiosennym i jesiennym.

§ 39. Egzamin poprawczy przy pierwszym egzaminie magisterskim wolno powtórzyć tylko jeden raz. W razie otrzymania stopnia niedostatecznego przy powtórnym egzaminie poprawczym, student musi powtarzać cały egzamin i — cały trzeci rok studjów.

§ 40. Obydwa egzaminy magisterskie wolno składać najpóźniej w ciągu trzech lat od chwili ukończenia ostatniego roku studjum.

§ 41. Na odbycie egzaminu w ciągu dalszych dwóch lat zezwala Ministerstwo W. R. i O. P. na wniosek Rady Wydziału, względnie Komisji Oddziału.

§ 42. Po złożeniu egzaminów magisterskich, kandydat uzyskuje dyplom magistra farmacji.

Przy wręczeniu dyplomu magisterskiego kandydat składa przyrzeczenie według poniższej roty, odczytanej przez Dziekana Wydziału (Dyrektora Oddziału):

Rota przyczenia.

„Gdy Pan .... uczynił.....zadość warunkom, przepisanym w celu uzyskania stopnia naukowego magistra farmacji, wzywam Pan.... wobec Jego Magnificencji Pana Rektora, do złożenia przedemną, jako Dziekanem Wydziału / Dyrektorem Oddziału Farmaceutycznego w Uniwersytecie .... w .... przyrzeczenia, że Pan.... okaże się godn .... stopnia uzyskanego, że, spełniając powołanie swoje, przestrzegać zawsze będzie ściśle i sumiennie nakazów i zakazów, zawartych w obowiązujących w tej mierze przepisach, tudzież, że od tych obowiązków nie da się odwieść nigdy jakiemikolwiek względami.

Podaniem ręki stwierdzi Pan....., że zawsze pomn .... będzie swych obowiązków magistra farmacji".

Ślubowanie to stwierdza kandydat, podpisując powyższą rotę.

§ 43. Ustala się następujące brzmienie dyplomu magistra farmacji:

Uniwersytet ....

DYPLOM MAGISTRA FARMACJI

Pan ...., urodzon .... dnia .... roku .... w .... (miejsce urodzenia, miejscowość, powiat, województwo) obywatel .... po ukończeniu studjów na $\frac{\text{Wydziale}}{\text{Oddziale}}$ Farmaceutycznym Uniwersytetu .... i zdaniu wszystkich przepisanych egzaminów, otrzymał od $\frac{\text{Wydziału}}{\text{Oddziału}}$ Farmaceutycznego w dniu .... 19...... r. niniejszy dyplom magistra farmacji, nadający prawa i przywileje, do tego stopnia naukowego przywiązane.

.... dnia 19........ r.

Rektor Uniwersytetu — Dziekan Wydziału / Dyrektor Oddziału Farmaceut

Pieczęć Uniwersytetu

VIII. Doktorat.

§ 44. Stopień doktora farmacji uzyskuje się na Wydziale Farmaceutycznym, bądź na Wydziale, przy którym znajduje się Oddział Farmaceutyczny.

§ 45. Przepisy szczegółowe o uzyskaniu stopnia doktora farmacji przez magistrów farmacji określi osobne zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

IX. Postanowienia przejściowe.

§ 46. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z początkiem roku akademickiego 1930/31.

W uniwersytetach jednak, w których w chwili wejścia w życie niniejszego zarządzenia istnieje Wydział bądź Oddział Farmaceutyczny, postanowienia o programie studjów i egzaminach II roku studjów wejdą w życie dopiero od roku akademickiego 1931/32, III roku — od roku akademickiego 1932/33, a IV roku — od roku akademickiego 1933/34.

Studenci, którzy rozpoczęli studja według dawnych przepisów, mogą w terminach, określonych § 40, zdawać egzaminy magisterskie według tych przepisów, według których rozpoczęli studja.

§ 47. W terminach w poprzednim paragrafie wskazanych tracą moc obowiązującą dotychczasowe postanowienia, dotyczące tego przedmiotu.

Warszawa, dnia 28 kwietnia 1930 r. (N.IVSW-3700/30).

Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

(—) Sł. Czerwiński.

O PRZYMUS NALEŻENIA DO ORGANIZACYJ ZAWODOWYCH.

Poniżej podajemy artykuł kol. Sławomira Dabulewicza, prezesa Centralnej Organizacji Zw. Zaw. Prac. Umysłowych umieszczony w Nr. 3—4 Biuletynu. Myśl przewodnia tego artykułu w zupełności pokrywa się z kierunkiem Zw. Zaw. Farm. Prac. Rz. P.

Redakcja.

Związki zawodowe o tyle osiągną wytknięte cele i przeprowadzą postawione w statutach zadania, o ile będą organizacjami potężnemi, zwartemi i jednolitemi. Tylko organizacje silne mają rację istnienia.

W miarę jak zakres zadań związków zawodowych rozszerza się, siła tych organizacyj powinna się wzmagać. Środki działania ruchu zawodowego winny w każdym czasie odpowiadać celom i zadaniom. Im zadania są trudniejsze, tem środki działania winny być potężniejsze. Dla osiągnięcia wszystkich celów i wykonania wszystkich zadań, konieczna jest mobilizacja wszystkich sił rozporządzalnych.

Podstawową zasadą ruchu zawodowego, jest pewnik, że każdy pracownik winien należeć do swego związku zawodowego.

Cel ten jak wiemy, dotychczas nie został u nas osiągnięty. Powstaje pytanie, czy należy objaw ten uznać za normalny i przejść nad tym faktem do porządku dziennego, czy też, po dojściu do przekonania, że jest to objaw anormalny, znaleźć i zastosować odpowiednie środki, celem zlikwidowania tak anormalnego stanu rzeczy.

Po głębszem zastanowieniu się nad obecną sytuacją w ruchu zawodowym, na mocy wieloletniego doświadczenia, należy stwierdzić, że niejednokrotnie na przeszkodzie do urzeczywistnienia celów i zadań ruchu zawodowego, stoi bierny opór nieuświadomionej masy pracowniczej. Jest to fakt bezsporny, co do słuszności, którego przekonali się, niewątpliwie, wszyscy ci z pośród działaczów związkowych, którzy rozpoczynali i prowadzili jakiekolwiek akcje związkowe.

A skoro tak jest, to z tego rodzaju sytuacji musimy wyprowadzić jedynie racjonalny wniosek: odłam pracowniczy uświadomiony związkowo zbyt jest mocno przekonany, co do słuszności celów i co do skuteczności środków działania ruchu zawodowego, by miał poddać się bezwładnej sile oporu biernego i stać się jego ofiarą. Odłam pracowniczy uświadomiony, zorganizowany w związkach zawodowych, widzi jedyne wyjście w złamaniu na tej czy innej drodze biernego oporu nieuświadomionej masy.

Istnieje u nas jeszcze błędne pojęcia o pracy społecznej wogóle, a specjalnie o pracy społecznej na terenie ruchu zawodowego.

Praca społeczna u nas nie jest traktowana jako powszechny obowiązek społeczny, który powinien spadać równomiernie na barki każdego z obywateli państwa, z tego tytułu, że jest członkiem społeczeństwa, a jako przywilej pewnych jednostek, które chcą tej pracy się poświęcać, względnie, które odczuwają konieczność prowadzenia pracy społecznej.

Temu błędnemu poglądowi należy wypowiedzieć walkę.

W państwie nowoczesnem, gdzie odpowiedzialność za losy państwa rozkłada się równomiernie nie tylko na rząd i ciała parlamentarne, ale na wszystkich obywateli, praca społeczna nie może być przywilejem jednostek bardziej uspołecznionych, nie może być tylko dobrowolną ofiarą — filantropją, ale musi być powszechnym obowiązkiem.

Praca na terenie ruchu zawodowego, winna być tak zorganizowana i środki działania tak winny być dostosowane do celów i zadań, by działalność dawała realne wyniki we właściwym czasie, by wyładowanie energji nie było trudem syzyfowym, ani pracą Danaid, natomiast by każdy wysiłek był krokiem naprzód i zbliżał pracowników społecznych na drodze do osiągnięcia ostatecznego celu.

Jeżeli mamy to przeświadczenie, z jednej strony, że praca związkowa jest celowem zużytkowaniem energji tkwiącej w społeczeństwie, a nie wypełnianiem wolnego czasu, w braku innej rozrywki, że praca ta jest potrzebna i skuteczna, z drugiej zaś strony, jeżeli przyszliśmy do przekonania, że cele i zadania ruchu zawodowego będą mogły być skuteczniej realizowane, wówczas, gdy w zwiazkach zawodowych będzie zorganizowanych 100% pracowników zatrudnionych w każdym zawodzie, to nie powinniśmy się zatrzymać przed żadnym środkiem, któryby skutecznie prowadził do celu. Wobec tego należy poważnie zastanowić się na pytaniem, czy należenie do organizacji zawodowej ma być dowolne, nieobowiązujące i pozostawione pracownikom do uznania, czy też, z uwagi na interes całości, ma istnieć przymus należenia do organizacji zawodowej. Jest to zagadnienie niezmiernie ważne dla ruchu zawodowego w Polsce w obecnej dobie.

Idea przymusu w nowoczesnem państwie ma powszechne zastosowanie. Można by zaryzykować powiedzenie, że istnienie państwa opiera się na przymusie. Bez przymusu nie byłoby skarbu, nie byłoby siły obronnej, nie byłoby urządzeń technicznych jak: koleje, drogi, mosty, telefony i t. d., nie byłoby oświaty powszechnej, wreszcie nie byłoby ubezpieczeń społecznych.

Zasadniczą podstawą gospodarki państwowej i samorządowej jest przymus. Państwo nowoczesne gdyby zrezygnowało z przymusu, musiałoby, zrezygnować ze swego istnienia. Czy nie da się przeprowadzić analogji pomiędzy działalnością państwa i związków samorządowych z jednej strony, a działalnością organizacyj zawodowych z drugiej strony? Czy związki zawodowe tak daleko odbiegają pod względem swojej struktury i pod względem przeznaczenia i celów ostatecznych od organizacji państwa i związków samorządowych, że mogą być budowane na lotnym piasku, a nie na fundamentach granitowych?

Związki zawodowe, tak ja my je rozumiemy, to znaczy zwiazki bezpartyjne, samodzielne i niezależne, potrzebne są nietylko do zrealizowania celów i zadań warstwy pracujacej, ale. również dla celów i zadań państwa jako całości. Cele i zadania ruchu zawodowego mieszczą się w celach i zadaniach państwa. Zarówno ruch zawodowy jak i państwo, dąży do tego by „pracy poszanowanie, należne prawa i opiekę zabezpieczyć". W interesie państwa, jako też w interesie ruchu zawodowego jest, by każdy obywatel miał zapewnioną nietylko opiekę nad jego pracą, ale również, w razie braku pracy, by miał odpowiednią pomoc w postaci ubezpieczenia społecznego. Pozatem państwu, przedewszystkiem, a nie tylko organizacjom zawodowym zależy, by wynagrodzenie za pracę było godziwe, gdyż silne państwo może opierać się tylko na mocnych ekonomicznie obywatelach.

Ponieważ, jak widzimy, podstawowe cele i zadania ruchu zawodowego nietylko nie są sprzeczne z interesem państwa, a naodwrót pokrywają się, przeto i działalność organizacyj zawodowych winna być zharmonizowana z działalnością odpowiednich organów państwowych, w szczególności zaś winna znaleźć swój wyraz na terenie instytucyj mających zrealizować ideę samorządu gospodarczego, a mianowicie: Izb Pracy, Naczelnej Izby Gospodarczej. Senatu Rzeczypospolitej, jako reprezentacyj interesów gospodarczych różnych warstw społecznych i t.d.

Państwo nowoczesne nie może być państwem oderwanem od obywateli, naodwrót musi być organizacją ściśle zespoloną ze społeczeństwem. Dla osiągnięcia celów i zadań, dla których istnieje, musi oprzeć się na społeczeństwie zorganizowanem w związkach zawodowych i gospodarczych i tylko przy pomocy tych organizacyj może skutecznie cele swoje osiągnąć. Bez pomocy zorganizowanego społeczeństwa. państwo nowoczesne nie jest w stanie spełnić swego zadania.

Zkolei należy się zastanowić nad tem, jakiemi powinny być związki zawodowe, jeżeli przynależność do nich ma być oparta na przymusie. Odpowiedź na to pytanie nie jest trudna.

Związki zawodowe, o ile mają uzyskać tak daleko idące przywileje, muszą być organizacjami zawodowemi w ścisłem znaczeniu tego wyrazu i niczem ponadto. Przedewszystkiem zaś nie mogą mieć żadnych celów ubocznych, a tem samem nie mogą być uzależnione od organizacyj wyznaniowych ,narodowościowych oraz od partyj politycznych. Tylko bezpartyjne, samodzielne i niezależne związki zawodowe mogą stać się czynnikiem państwowo-twórczym i tylko za pośrednictwem takich związków może być zrealizowana idea samorządu gospodarczego.

* *
*

Gdy przyjęliśmy za zasadę, że praca związkowa nie jest przywilejem, a jest obowiązkiem powszechnym, gdy uznaliśmy, że każdy pracownik winien należeć do swojej organizacji zawodowej, nietylko w teorji, ale i w praktyce, gdy stwierdziliśmy, że każdy pracownik niezorganizowany, opóźnia realizowanie celów i zadań związkowych, a tem samem, jest szkodnikiem społecznym, to musimy przyjść do przekonania, że zastosowanie przymusu związkowego w stosunku do nieuświadomionych pracowników, którzy przez swoje nieuświadomienie stają się jednostkami szkodliwemi, będzie tylko smutną koniecznością. Trudno! Kto nie zgłosił się dotychczas na ochotnika do szeregów związkowych, by walczyć o lepszą przyszłość dla warstwy pracującej, a tem samem dla państwa, ten będzie musiał być pod przymusem wciągnięty do pracy społecznej i do szeregów związkowych.

Zbyt dokładnie uświadamiamy sobie słuszność obranej drogi i skuteczność stosowanych środków, byśmy mogli dłużej przyglądać się temu obojętnie. jak bierny opór nieuświadomionej masy staje wpo-

przek naszych dążeń, a tem samem opóźnia zrealizowanie naszych ideałów.

Dłużej czekać nie będziemy, gdyż nie możemy. Idea ruchu zawodowego zwycięża na całej linji i jest entuzjastycznie przyjmowana we wszystkich ośrodkach Rzeczypospolitej.

Nadszedł ten czas, kiedy kadra ruchu zawodowego musi być przekształcona w armję. Gdy się to stanie, inteligencja pracująca, zrzeszona w 100% w organizacjach zawodowych bezpartyjnych, samodzielnych i niezależnych, zdyscyplinowana i podporządkowana naczelnej władzy ruchu zawodowego, nietylko potrafi wydźwignąć się socjalnie i ekonomicznie, ale stanie się wybitnym czynnikiem państwowo-twórczym, a tem samem przyczyni się skutecznie do rozwoju społecznego, ekonomicznego i politycznego Państwa.

Ruch związkowy.

Z ODDZIAŁU WARSZAWSKIEGO.

Wyciąg z protokółu

posiedzenia Zarządu Oddziału Warszawskiego Z. Z. F. P. i Delegatów aptek Kasy Chorych m. st. Warszawy z dn. 28.V.1930 r. o godz. 18-ej.

Obecni koledzy członkowie Zarządu: *W. Hirschauer, Cz. Nałęcz. Cz. Fink-Finowicki, Edm. Szyszko, A. Owsiany, J. Sawczak*, oraz delegaci aptek, koledzy: *K. Siecińśki, Wierzejski, Dardziński i Borzęcki.*

Przewodniczył kol. *Hirschauer*, protokółował kol. *Edm. Szyszko.*

Porządek dzienny:
1. Odczytanie protokółu z ostatniego posiedzenia,
2. Sprawozdanie z konferencji w Dep. Sł. Zdr. w sprawie wydawania z aptek środków lekarskich,
3. Sprawozdanie z akcji w sprawie podwyżki płac,
4. Sprawy bieżące,
5. Wolne wnioski.

Odczytany protokuł został w całości przyjęty.

Kol. kol. *Fink-Finowicki i Nałęcz* poinformowali zebranych o przebiegu konferencji w Dep. Sł. Zdr. w sprawie opisywania recept.

Kol. *Hirschauer* zdał szczegółowe sprawozdanie z akcji w sprawie podwyżki płac w aptekach prywatnych. Polecono prezydjum kontynuować akcję i zwołać w odpowiedniej chwili zebranie pracowników aptek prywatnych.

Przyjęto do wiadomości zrzeczenie się przez kol. *Lecewicza* funkcji członka zarządu. Na jego miejsce został powołany zastępca kol. *Michał Dardziński.*

Kol. *Hirschauer* poinformował zebranych o organizowaniu obchodu X-lecia istnienia Kasy Chorych m. st. Warszawy.

Kol. *Owsiany* zabierał głos w sprawie sił niefachowych na terenie m. Warszawy.

W myśl uchwały walnego zebrania z d. 10.V.30 r. postanowiono, iż koledzy, przyjęci w poczet członków Związku, powinni najdalej w ciągu miesiąca uiścić dawne składki, wpisowe i pierwszą składkę, w przeciwnym razie — tracą prawa członkowskie.

Przyjęto w poczet członków związku następujących kolegów: Jarnusiewicz Eugenję, Urbaniakównę Klarę, Brzezińską Marję, Czerwieckiego Bronisława, Kowalczykównę Stanisławę, Cieślika Józefa, Hagnównę Stefanję, Maniankę Janinę, Proszowską Annę, Muszyńskiego Feliksa, Truskolaską Annę, Rutkowskiego Witolda, Świderskiego Przemysława, Suchojada Mikołaja, Zwirską Marję, Skubniewskiego Stanisława, Zielińskiego Leona, Urbańskiego Stanisława, Ojrzyńskiego Adolfa i Markowskiego Kazimierza.

Zostali skreśleni kol. kol.: Maciejewski Mieczysław i Birenholc Bronisława.

Polecono prezydjum skreślić (z opublikowaniem w „Kronice"), z listy członków związku wszystkich kolegów, którzy zalegają dłużej jak od 1.VII.1929 r.

Z ODDZIAŁU POZNAŃSKIEGO.

Sprawozdanie z walnego zebrania Związku Zawodowego Farmaceutów Pracowników, Oddziału Poznańskiego, odbytego dnia 17 maja 1930 r.

Prezes Oddziału kol. *Jan Pluta* zagaił zebranie i przedstawił następujący porządek dzienny, który został przyjęty bez zmian.
1. Odczytanie protokółu z ostatniego walnego zebrania,
2. Sprawozdanie zarządu,
3. Kooptacja jednego członka zarządu,
4. Referat „O warunkach pracy farmaceuty w Poznańskiem",
5. Sprawa wolnego osiedlania,
6. Wolne wnioski,

Protokół z ostatniego walnego zebrania przyjęto z małemi zmianami natury formalnej.

Kol. prezes zdał obszerne sprawozdanie zarządu z jego działalności dotychczasowej. Starania zarządu zmierzały w kierunku organizacyjnym oraz wykonania poszczególnych zadań, ustalonych na walnem zebraniu.

Zarząd wynajął lokal przy ul. Marcinkowskiego 24, gdzie mieści się sekretarjat związku i odbywają się wszystkie zebrania. Utworzono sekcję pośrednictwa pracy, którą prowadzi kol. *Szymański.* Sekcja ta utrzymuje stałą ewidencję członków Związku i pośredniczy w uzyskaniu dla nich posad. Wreszcie starania zarządu idą w kierunku uzyskania danych statystycznych dla możliwości rozpisywania nowych koncesyj. Uchwałą zarządu uregulowano kwestję zaległych składek do 1-go listopada 29 r. włącznie.

W sprawie sprawozdania zabierali głos kol. kol. *Herdan* i *Kulisz*, wyjaśnień udzielił kol. prezes. Sprawozdanie zarządu spotkało się z ogólnem uznaniem. Na miejsce kol. *Grobelnego*, ustępującego członka zarządu, powołano kol. *Dąbrowskiego.*

Referat „O warunkach pracy farmaceuty w Poznańskiem" wygłosił kol. *Pluta.* W krótkim szkicu prelegent przedstawił zebranym dotychczas panujące stosunki w naszym zawodzie. Omówił więc kolejno niejednolitość czasu pracy, niejednolitość płac, sprawę sił niefachowych i warunki higjeniczne, które niestety w wielu wypadkach dużo pozostawiają do życzenia. Wspomniał też prelegent o niezawsze właściwem ustosunkowaniu się pracodawcy do pracownika. Szereg przytoczonych faktów budzi poważne obawy o przyszłość naszego zawodu i tylko silna organizacja zrzeszonych członków może stopniowo usuwać braki i bolączki.

Nad referatem rozwinęła się szeroka dyskusja, głos zabierali kol. kol. *Dąbrowski*, *Herdan*, *Kowalczyk*,

Kulisz, Pluta, Podlewski, Szałek, Szymański i Wiertel.

Sprawa sił niefachowych tylekrotnie omawiana została ostatecznie załatwioną, a materjał w tej sprawie zebrany zostanie podany oficjalnie w prasie zawodowej.

Sprawę wolnego osiedlania odłożono do następnego zebrania.

W wolnych wnioskach kol. *Kulisz* poruszył sprawę dyżurów nocnych, którą to sprawę zarząd Oddziału ma załatwić przy zamierzonym zawarciu umowy z P. P. T. F. Oddział Poznań.

Kol. *Szewczyński* omówił ostatni zjazd Kół Farmaceutycznych w Warszawie, gdzie szeroko poruszono sprawę Kursów Prowizorskich i ich likwidacji.

Po wyczerpaniu porządku obrad, kol. *Pluta* zaproponował urządzenie w lokalu własnym herbatki towarzyskiej, na co zebrani chętnie się zgodzili.

Dziękując za liczny udział, prezes zamknął zebranie o godz. 24-ej.

Referent prasowy *Mag. J. K. Podlewski.*

Z ODDZIAŁU SOSNOWIECKIEGO.

Dnia 5 czerwca pod przewodnictwem inspektora pracy p. *Fedorowicza* odbyła się konferencja pomiędzy przedstawicielami Zw. Zaw. Farmaceutów Pracowników Zagłębia Dąbrowskiego i Komisarzem Sosnowieckiej Kasy Chorych p. *Wąsowiczem* w sprawie zawarcia zbiorowej umowy.

Na konferencji strony nie doszły do porozumienia ze względu na nieustępliwe stanowisko Komisarza Kasy, który aczkolwiek w deklaracji swej złożył oświadczenie, że jest za podpisaniem umowy, jednak od września 1929 r. przez ustawiczne zwlekanie doprowadził do rozbicia konferencji, motywując swe stanowisko brakiem materjału statystycznego co do umów w innych Kasach.

Przedstawiciele Związku w końcu konferencji złożyli oświadczenie, że projekt umowy został złożony w Kasie Chorych dn. 3 września 1929 r. i Komisarz Kasy miał aż nadto dużo czasu na zaznajomienie się z projektem i zebranie potrzebnego materjału oraz złożenie swoich propozycji. W zajętem stanowisku komisarza Kasy Związek nie widzi skłonności do załatwienia polubownego konfliktu i całą odpowiedzialność za mogące wyniknąć z tego tytułu konsekwencje składa na Zarząd Kasy.

Należy wyrazić zdziwienie, że Komisarz rządowy Kasy Chorych z ramienia Ministerstwa Pracy, lekceważy interesy pracowników i uchyla się od podpisania umowy, co nie jest zgodne z samą zasadą istnienia Ministerstwa Pracy, jako takowego.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że w aptekach Sosnowieckiej Kasy Chorych nie wszystko jest w należytym porządku. Pracownicy aptek są przeciążeni nadmiarem pracy, przez co zmuszeni są do wykonywania do 100 recept złożonych na zmianę. Wyrabianie tak wielkiej ilości recept bezwzględnie odbija się na jakości leków. Oprócz tego w Sosnowcu w Kasie Chorych używany jest do wykonywania leków personel bez wykształcenia farmaceutycznego. Jak z powyższego wynika, obecny Komisarz Kasy Chorych mało dba o dobro ubezpieczonych i ich zdrowie, natomiast całą uwagę poświęca tylko na to, aby leki kosztowały jak najtaniej.

Tegoż dnia, na odbytem zebraniu w Związku Farmaceutów postanowiono w myśl dyrektyw ostatniego walnego zebrania ogłosić bezrobocie i przekazać całą dalszą akcję w ręce Zarządu Głównego Związku.

Z ODDZIAŁU W BYDGOSZCZY.

Dnia 18 maja odbyło się drugie walne zebranie nowopowstałego Oddziału Związku w Bydgoszczy przy licznym udziale członków.

Po zagajeniu przez przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego kol. B. Tarasiewicza, wysłuchano referatów: 1) Ideologja Związku Farmaceutów, 2) Organizacja Związku Farmaceutów przed wojną i po wojnie oraz ich cele, 3) Ustawa Aptekarska.

Po wysłuchaniu powyższych referatów, przewodniczący Komitetu Organizacyjnego dał sprawozdanie za czas od pierwszego zebrania, do dnia 18 maja.

Po przerwie dokonano wyborów stałego zarządu, w skład którego weszli: kol. kol.: *Mag. B. Tarasiewicz, Mag. Fr. Nowak, Olg. Boczkowski, L. Krośnicki, R. Pieńczowski, mag. M. Łapczanko, F. Elizewski, R. Adamski.* Do Komisji Rewizyjnej: *mag. Stan. Rożniakowski, W. Lipski, S. Sievert.*

Z okazji otwarcia Oddziału, postanowiono w okresie najbliższych dwóch miesięcy urządzić uroczystą akadamję. Ponadto postanowiono zwołać konferencję z właścicielami aptek celem omówienia wielu pilnych zagadnień zawodowych.

Wiadomości bieżące.

W związku z rezolucjami Koła Farmaceutów Studentów U. W. w sprawie skasowania egzaminów pomocnikowskich i nieprzedłużania Kursów Prowizorskich, Departament Służby Zdrowia nadesłał pod adresem Koła następujące pismo:

„Na podanie z dnia 5 maja b. r. Nr. 241/30 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że postulaty, wyrażone w 3-ch uchwałach powziętych na wiecu w dniu 17 maca 1930 r., a dotyczące zniesienia egzaminów pomocnikowskich, wzbronienia przyjmowania do aptek nowych uczniów i zaprzestania przyjmowania na nowy rok akademicki nowych słuchaczów kursów prowizorskich, uważa w zasadzie za słuszne.

Dalszej prolongacie istnienia kursów Ministerstwo będzie przeciwstawiać się, a sposób likwidacji dalszego przyjmowania uczniów i egzaminów pomocnikowskich jest przedmiotem obecnych prac Ministerstwa".

Dyrektor Departamentu Służby Zdrowia.
(—) *Piestrzyński.*

* *
*

Zaznaczyć należy, iż Z. Z. F. P. w swoim czasie zwracał się do Departamentu Służby Zdrowia o skasowanie egzaminów pomocnikowskich. Na poparcie przedstawione były opinje w tej sprawie wszystkich uniwersytetów oraz ogółu farmaceutów pracowników. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych obiecało wówczas zająć się likwidacją kreowania dwóch kategorji farmaceutów. Wierzymy, iż wreszcie ta ważna sprawa zostanie rozpatrzona i załatwiona przez właściwe władze w myśl opinji farmaceutycznych sfer naukowych i zawodowych.

DYPLOM MAGISTRA FARMACJI NA UNIWERSYTECIE POZNAŃSKIM uzyskali: Janina Jabłońska z Turka, Zofja Karśnicka z Główczyna, Kazimierz Kowalski z Sannik, Jan Kazimierz Podlewski z Płowek, Tadeusz Sumiński z Rakoniewic, Wiśniewska-Karpińska, małżonka właściciela apteki w Poznaniu na Górczynie.

LICZBA FARMACEUTÓW I APTEK W POLSCE.

Jak wykazuje statystyka z roku 1929, Rzeczpospolita Polska liczyła 1964 apteki w tej liczbie 1817 aptek prywatnych, 75 aptek Kas Chorych, 72 apteki zakładowe (szpitalne i kolejowe) oraz 21 aptek lekarzy domowych.

Co się tyczy ogólnej ilości farmaceutów, to możemy podać cyfry tylko w przybliżeniu. Według danych za 1929 r. magistrów farmacji zatrudnionych w aptekach było 2.546, pomocników aptekarskich (asystentów farmacji) 1489.

ZJAZD DELEGATÓW POLSK. POWSZ. TOW. FARMACEUTYCZNEGO W KRAKOWIE W DN. 31.V.1930 R.

Na zjeździe były reprezentowane przez 120 delegatów prawie wszystkie Oddziały. Zebranie zagaił sędziwy p. prezes Karol Łuczko, a następnie prezes P. P. T. F. p. St. Maciejowski otworzył Zjazd.

Do prezydjum zostali powołani pp.: Edm. Nowak, K. Łuczko, J. Poratyński, K. Szymonowicz, Skarżyński i Włosiński.

Jedną z ważniejszych uchwał była zmiana dotychczasowego statutu organizacji. Zajmowano się również regulaminem Sądów Koleżeńskich i sprawą Kasy Pogrzebowej.

Po dłuższych debatach nad sprawą pomocników aptekarskich (ew. asystentów farmacji) i odbywaniem praktyki w aptekach (przed studjami, czy po studjach), wypowiedziano się za skasowaniem egzaminów na stopień pomocnika aptekarskiego i obowiązkowem odbywaniu praktyki aptecznej tylko po skończonych studjach.

W ten sposób zainicjowana przez Z. Z. F. P. sprawa odbywania praktyki aptecznej i skasowania egzaminów asystenckich po jednomyślnem wypowiedzeniu się wszystkich farmaceutycznych sfer naukowych i zawodowych zbliża się ku końcowi. Obecnie definitywne załatwienie tej kwestji zależy wyłącznie od właściwych władz rządowych.

Następnie opracowano szereg poprawek do rządowego projektu o sposobie wydawania z aptek środków lekarskich.

Do nowego zarządu zostali wybrani: p. St. Maciejowski — jako prezes oraz pp. Dr. Arndt i Szymonowicz — jako wiceprezesi

Postanowiono mianować członkami korespondentami P.P.T.F. profesorów Wydziału Farmaceutycznego Uniw. Paryskiego pp. Augusta Behala i Marcelego Sommeleta.

Zjazd został zakończony wspólną kolacją.

Następnego dnia uczestnicy zwiedzili Wawel, Zakład Farmacji Stosowanej U. J. oraz miejscową hurtownię apteczną.

ROCZNE OGÓLNE ZEBRANIE POLSKIEGO TOWARZYSTWA POPIERANIA NAUK FARMACEUTYCZNYCH „LECHICJA" odbyło się dnia 27 maja w audytorjum Zakładów Farmaceutycznych Un. Warsz. Zebranie zagaił p. prof. Koss, poczem na przewodniczącego zaprosił p. mjr. W. Jakubowskiego. Protokół prowadził p. St. Krauze.

P. adj. B. Olszewski wygłosił referat p. t. „Przyczynki do rozróżniania olejów roślinnych". Opierając się na znacznej liczbie prób, stwierdził, że moment mętnienia różnych olejów w mieszaninie acetonu i alkoholu metylowego w pewnych warunkach (stała temp., stała ilość oleju i acetonu) zależy od ilości dodanego alkoholu metylowego. Dodana ilość akloholu metylowego może służyć jako liczba rozpoznawcza danego oleju.

Protokół z poprzedniego rocznego Zebrania oraz sprawozdanie za okres ubiegły odczytał p. Olszewski, a sprawozdanie kasowe i protokół Komisji Kontrolującej p. Gessner. Ze sprawozdań widać było bardzo słabą działalność T-wa, którą członkowie Zarządu tłumaczyli opieszałem wpłacaniem składek (na przeszło 400 członków opłaca składki 40). W dyskusji, jaka się wywiązała nad sprawozdaniem Zarządu, a w której zabierali głos p. Kuczyński, Filipowicz i inni, stwierdzono, że Zarząd czyni niewiele, aby ściągnąć składki, i zwrócono się z wezwaniem, by w przyszłości ściągał intensywniej składki i rozwinął odpowiednią propagandę w prasie.

RUCH SŁUŻBOWY W PAŃSTWOWEJ SŁUŻBIE ZDROWIA za kwiecień 1930 roku.

Zostali mianowani:

Zawidzki Józef Wiktor, prowizoryczny inspektor farmaceutyczny w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Łucku, inspektorem farmaceutycznym w VI st. sł. w dotychczasowem miejscu służbowem dekretem z dnia 14.IV.

Zostali przeniesieni:

Dr. Salak Bolesław, naczelnik Wydziału w Urz. Wojew. w Tarnopolu na takież stanowisko do Urz. Wojew. w Krakowie dekretem z dnia 14.IV.

Zostali mianowani:

dr. Nowak Franciszek — lekarzem powiatowym w Wolsztynie, dr. Łuczkowski Wacław — lek. pow. w Rawiczu; dr. Morawski Ignacy Stanisław — lek. pow w Śremie; dr. Nowakowski Mieczysław — lek. pow. w Szubinie; dr. Białobrzeski Antoni — lek. pow. w Środzie; dr. Rakowski Seweryn — lek .pow. w Śmiglu; dr. Augustowicz Henryk — lek. pow. w Odolanowie; dr. Stęszewski Czesław — lek. pow. w Koźminie; dr. Kowalski Włodzimierz — lek. pow. w Łunińcu.

FARMACEUCI - ESPERANTYŚCI. Wszechświatowy Związek Lekarzy - Esperantystów (T. E. K. A.) na 20-ym Kongresie Wszechśw. Esper. w Antwerpji w r. ubiegłym postanowił złączyć się z farmaceutami, tworząc, między innemi, Sekcję farmaceutyczną.

Z WYDZIAŁU KONDYCJONUJĄCYCH MAGISTRÓW FARMACJI MAŁOPOLSKI ZACH. W KRAKOWIE:

Koncesję na drugą aptekę w Gorlicach nadało Województwo Krakowskie Magistrowi Michałowi Leyce, współpracownikowi I-szej Apteki Kasy Ch. w Krakowie.

Z wydawnictw

Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego została wydana chemja farmaceutyczna, napisana przez profesora Uniwersytetu Wileńskiego, *inż. Władysława Karaffa-Korbutta.*

Książka jest przeznaczona przedewszystkiem dla studentów farmacji, którzy nie mając żadnego nowszego podręcznika chemji farmaceutycznej w języku polskim, musieli się uciekać do poszukiwania niezbędnych wiadomości z danego przedmiotu do źródeł obcych. Mając na uwadze, iż z podręcznika będą korzystali również ukończeni farmaceuci i lekarze, którzy już wiele rzeczy związanych z ogólnemi wiadomościami z chemji zapomnieli, autor b. treściwie przypomina również chemję ogólną.

Jako jedyny tego rodzaju podręcznik (poza wyczerpanemi staremi wydawnictwami) chemja farmaceutyczna prof. Karaffy-Korbutta powinna się znaleźć w księgozbiorze każdego polskiego farmaceuty.

* *
*

Nakładem Sekcji Wydawniczej ruchliwego Koła Farmaceutów Studentów Uniwersytetu Warszawskiego wyszedł w postaci obszernych skryptów, jako drugie poprawione wydanie, Zarys Farmakognozji, napisany przez *Mr. M Rostafińskiego.* Autorowi należy się szczere uznanie za włożenie wiele pracy w związku z wydaniem podręcznika, który ułatwia znakomicie studentom przygotowania się do egzaminów z zakresu farmakognozji bez uciekania się do dzieł obcych.

Książka jest wydana w postaci trzech obszernych tomów. Powiększy ona nasze skromne piśmiennictwo farmaceutyczne.

Do części II i III Zarysu Farmakognozji wydany został atlas w opracowaniu pani D. R.

Tymże nakładem został wydany w postaci broszury klucz do określania sproszkowanych surowców roślinnych według układu G Karsten'a i W. Benecke'go. S.

Redakcja i Administracja „Kron. Farmac." czynne od godz. 11 do 3 codziennie, oprócz niedziel i świąt.
Warszawa, Bracka 18 m. 30. Telefony 323-18 i 136-20. Konto czekowe P.K.O. 8491.

Redaktor odpowiedzialny: **Kazimierz Dąbrowski.** Wydawca: **Zw. Zawod. Farmac. Prac. w Rzeczypospolitej Polskiej.**

Zakł. Druk. F. Wyszyński i S-ka Warszawa. Warecka 15